

CARTA

**PER A LA PRESERVACIÓ, LA MILLORA,
EL DESENVOLUPAMENT I LA GESTIÓ DEL**

PARC RURAL DEL MONTSERRAT

L'espai agroforestal dels municipis de l'entorn del Montserrat gaudeix d'una riquesa natural, paisatgística, arquitectònica i de tradició que constitueix un patrimoni agrícola, forestal, ambiental, cultural i històric àmpliament reconegut i que cal conservar, ja que contribueix a l'arrelament de la població agrària, la preservació de la biodiversitat i a la continuïtat sistèmica del territori entre espais naturals. Les darreres dècades, però, aquest territori ha sofert processos de degradació a causa dels creixements desmesurats i poc ordenats de la urbanització, els incendis forestals, l'abandonament de terres de conreu, la disminució de la gestió silvícola i l'impacte de determinades infraestructures.

Actualment, aquests municipis, a cavall entre les comarques del Baix Llobregat, l'Anoia i el Bages, presenten encara una certa activitat agrícola centrada fonamentalment en els conreus de l'olivera, la vinya i l'ametller, l'horta i els fruiters, que gaudeix d'una varietat pròpia d'olivera com és la palomar o olesana i d'altres com la vera i l'arbequina, una activitat amb trulls propis i amb una producció pròpia de vi. La zona, a més, manté una estreta relació amb l'eix geogràfic, econòmic i històric que constitueix el riu Llobregat, de vital importància per al conjunt de Catalunya.

Els darrers anys s'ha constatat una creixent preocupació de les administracions locals, de les entitats socials i de la ciutadania en general per assolir un desenvolupament econòmic que vetlli pel benestar de la població i la preservació dels valors dels seus recursos, els agrícoles, els forestals, els ecològics i els culturals. Alhora, cada cop es veu més necessari entendre el paisatge més enllà d'una simple percepció visual o estètica i, per tant, com una variable amb un elevat potencial d'incidència en la dinàmica socioeconòmica del territori. El paisatge s'ha d'entendre com a resultat viu de l'evolució dels sistemes naturals i de la seva interacció amb l'activitat humana. Amb aquest objectiu, es fa necessària la col·laboració entre les administracions públiques, els agents privats i les entitats socials que actuen al territori.

D'acord amb aquests principis, un grup de persones va elaborar a l'inici de l'any 2005 una memòria titulada "Parc Rural (entorn agroforestal) del Montserrat. Un projecte per a la posada en valor del sòl agrícola del Montserrat", on s'estudiava la situació territorial estratègica d'aquest territori, la importància agrícola, forestal, ambiental i l'activitat econòmica existent i es proposaven possibles mesures d'actuació. L'11 de març de 2005, els alcaldes de Collbató, el Bruc, Olesa de Montserrat i Esparreguera van

signar una sol·licitud conjunta adreçada a l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona proposant un conveni de col·laboració a fi de possibilitar la creació del Parc Rural del Montserrat, amb l'objectiu comú de posar en valor el sòl agrícola i, per extensió, el de tot el sòl rústic com a entorn que conté, al seu si, la majoria de valors agrícoles, forestals, ambientals, paisatgístics i turístics a més dels propis valors culturals i productius que volem transmetre a les properes generacions en millors condicions que les actuals. La sol·licitud va tenir el suport de la Xarxa de Custòdia del Territori i la Unió de Pagesos.

El novembre de 2005, sota la coordinació de l'Associació Cultural del Montserrat es va constituir la Plataforma de Suport del Parc Rural del Montserrat, com a punt de trobada dels diferents agents, persones i entitats implicades en l'ús i la gestió d'aquest territori : pagesos, propietaris, agents turístics i entitats cíviques i culturals.

Per això els sotasignats, organitzacions i institucions públiques i privades, empreses del sector de l'activitat agrària, de la restauració i del turisme rural, i persones interessades en la defensa, la millora, el desenvolupament i la gestió de l'espai agroforestal del Montserrat, en l'impuls de l'activitat agrària, forestal i l'artesania agroalimentària lligada a les produccions de l'entorn, i en el desenvolupament i la consolidació d'activitats agroturístiques, artesanes i de la restauració

DECLAREM

Primer: Cal preservar l'àmbit territorial del Parc Rural del Montserrat de la seva incorporació al procés urbanitzador i suburbanitzador. Això significa que cal:

1. Comprendre el Parc Rural del Montserrat com una eina útil per evitar la "banalització" del territori, perquè la preservació d'aquest entorn aporta més qualitat de vida i equilibri agrícola, forestal, mediambiental i territorial; perquè contribueix a prestigiar les produccions agràries i constitueix un valor afegit a l'oli, el vi, els fruiters i altres productes; perquè afavoreix la percepció del territori com un objectiu turístic i gastronòmic, actuant d'atractor en l'àmbit metropolità de Barcelona i perquè augmenta l'autoestima i l'arrelament al lloc dels habitants dels municipis integrats.
2. Impulsar la figura del Parc Rural com l'instrument capaç d'integrar en un conjunt dinàmic les condicions agràries, forestals, paisatgístiques naturals i culturals, l'activitat agrària del seu àmbit i les activitats econòmiques complementàries (agroturisme, gastronomia, artesania alimentària, educació ambiental, lleure, itineraris, etc.) dins l'entorn emblemàtic del Montserrat.
3. Defensar la preservació de l'àmbit del Parc Rural del Montserrat davant de tots els instruments de planejament territorial i planificació urbanística i formular, si s'escau, la seva revisió i modificació per fer-ho possible.
4. Promoure la redacció d'un Pla Especial de Protecció i Millora del Parc Rural del Montserrat i impulsar la incorporació d'aquests espais agroforestals del Parc Rural

del Montserrat en un possible catàleg d'espais d'interès agrícola i en el Pla d'Espais d'Interès Agrícola (PEIA).

5. Tenir en compte les necessitats de l'agricultura actual, que requereixen parcel·les amb les millors condicions de mecanització, productivitat i qualitat possibles.

Segon: Cal millorar i desenvolupar l'àmbit territorial del Parc Rural del Montserrat mitjançant una gestió específica. Això significa que cal:

1. Reconèixer formalment i efectivament el paper econòmic, professional i social que exerceixen els pagesos i les pageses en la funció productiva, d'arrelament al territori, ambiental i social del Parc Rural del Montserrat.
2. Impulsar fórmules de custòdia del territori entre propietaris privats i entitats de custòdia per a la gestió d'espais agroforestals.
3. Fomentar l'aplicació d'un Codi de Bones Pràctiques agràries, forestals, ambientals i paisatgístiques en tot l'àmbit del Parc Rural del Montserrat, tot impulsant criteris de preservació del paisatge i de producció agrària integrada i ecològica.
4. Promoure la Marca de Qualitat "Parc Rural del Montserrat" i les denominacions d'origen possibles per donar a conèixer i revaloritzar les produccions agràries i com a marca turística.
5. Contribuir a la diversificació econòmica de l'àmbit del Parc Rural del Montserrat i impulsar les activitats d'agroturisme, artesanía alimentària, restauració i educació ambiental com a activitats econòmiques necessàriament interrelacionades i complementàries amb l'activitat agrària i amb una visió rural del territori del Montserrat, tot fomentant l'ús social del territori per tal de que la ciutadania conegui, entengui i es faci càrrec de la problemàtica de la producció agrària i forestal actual i així reconegui i valori molt millor els diferents productes d'aquest espai.
6. Redactar i aprovar un Pla de Gestió i Desenvolupament (PGD) com a document que recull l'acord institucional pres entre els agents implicats en la gestió del Parc Rural del Montserrat, respecte a les actuacions que cal dur a terme per aconseguir un objectiu general que s'expressa en línies estratègiques i uns objectius específics que es concreten en l'establiment d'unes actuacions.
7. Promoure la redacció de Plans de Reestructuració Agrícoles i Plans Tècnics de Gestió i Millora Forestals

I és amb aquestes finalitats que

ACORDEM

1. Constituir el **Consell Promotor del Parc Rural del Montserrat** com a instrument de participació i gestió provisional, format per totes les institucions, les entitats, les empreses i les persones signades o adherides a aquesta Carta del Parc Rural del Montserrat per dur a terme les actuacions següents:
 - a. Impulsar la figura del Consorci del Parc Rural del Montserrat com a ens de gestió territorial capaç d'aglutinar els agents públics i privats interessats en la preservació, millora, desenvolupament i gestió d'aquest àmbit.
 - b. Promoure l'adhesió a la Carta i la participació i col·laboració d'entitats públiques i privades i d'empreses agrícoles i forestals per aconseguir les finalitats descrites en aquesta Carta del Parc Rural del Montserrat.
 - c. Promoure, en la mesura de les nostres possibilitats, l'assoliment de tots els objectius assenyalats en la declaració inclosa en aquesta Carta del Parc Rural del Montserrat.
 - d. Cercar mitjans físics, humans i econòmics per poder establir una seu del Consell Promotor del Parc Rural del Montserrat i impulsar, assumir i desenvolupar aquelles mesures que es considerin prioritàries i per desenvolupar accions per difondre els valors i les funcions del Parc Rural del Montserrat.
 - e. Promoure i donar a conèixer el Parc Rural del Montserrat en àmbits i institucions més enllà dels estrictament propis del Parc Rural.
2. Establir l'opció que les administracions i institucions sense ànim de lucre que no entrin a formar part del Consorci del Parc Rural del Montserrat puguin participar en un Consell Assessor del Parc Rural del Montserrat juntament amb altres entitats i persones que el Consorci estableixi en els seus estatuts.

I en senyal de conformitat, **SIGNEM AQUESTA CARTA.**

El Montserrat, 12 de maig de 2006

** Nota: Aquesta Carta incorpora les esmenes aprovades durant la reunió del 12 de maig a Olesa de Montserrat*

CARTA DEL PARC RURAL DEL MONTSERRAT